

Dönem : 1
Toplantı : 2

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 171

Maden Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi, kaldırılması ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesi hakkındaki kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi 1/285; C. Senatosu 1/244)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 131)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 2977 - 14836

10 . 6 . 1963

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 7 . 6 . 1963 tarihli 92 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilen, Maden Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi, kaldırılması ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesi hakkındaki kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Fuad Sirmen
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu tasarı 27 . 6 . 1962 tarihinde Başkanlığa İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 29 . 4 . 1963 ve 3, 5, 7 . 6 . 1963 tarihli 79, 89, 90 ve 92 nci Birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 131)

Anayasa ve Adalet, Bütçe, Sanayi ve Tarım, Mali ve İktisadi İşler ve İçişleri komisyonlarından müteşekkil Geçici Komisyon raporu

Cumhuriyet Senatosu
Anayasa ve Adalet, Bütçe, Sanayi ve Tarım,
Malî ve İktisadi İşler ve İçişleri komisyon-
larından müteşekkil Geçici Komisyon
Esas No : 1/244
Karar No : 1

22 . 6 . 1963

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 7 . 6 . 1963 tarihli 192 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilen, Maden Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi, kaldırılması ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesi hakkındaki kanun tasarısı; ilgili Hükümet temsilcilerinin iştiraki ile Komisyonumuzun 21 Haziran 1963 tarihli Birleşiminde tetkik ve müzakere olundu.

Kanun tasarısı, gerekçe ve metin olarak; milli servetin değerlendirilmesi, hakkın ve sermayenin emniyet altına alınması, ihtilâflar ve tedahüllerin bertaraf edilmesi, lüzumsuz formaliteler yüzün-

den devam edegelen haklı şikâyetlerin ortadan kaldırılması ve özlenen kolaylıkların getirilmesi gibi yılların tatbikatından edinilen tecrübelerle tesbit edilmiş bulunan imkân, ihtiyaç ve zaruretlere cevap verir mahiyette görüldüğünden ve tasarının 18, 44 ve sair maddelerinde sözü edilen vücuduna olan mutlak ihtiyaç da her mülâhaza ve mütalâanın üstünde tutulması gereken Harita Genel Müdürlüğünce tanzim edilmiş ve edilmekte bulunan 1/25000 mikyaslı haritaların temini hususunda, ayrıca bir madde sevk edilmemiş olmasının, bu cihetin esasen aidolduğu maddelerde mânalandırılarak ilgili mercilerin de bu lâzimeye riayeti lüzumunun kendiliğinden ortaya konulmuş bulunmasından ileri geldiği kanısına varılmış olduğundan; Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen metnin aynen kabulüne ve işbu metnin, işin mahiyeti icabı, bir an evvel kanuniyet kesbetmesi için öncelik vee ivedilikle görüşülmesi teklifi ile Genel Kurula arzı zımında Yüksek Başkanlığa sunulmasına oy birliğiyle karar verildi.

Başkan
Bursa
B. Güzey

Sözcü
Artvin
F. Alparslan

Kâtip
İzmir
Ö. L. Bozcalı

Konya
A. Onar

Kayseri
H. Kalpaklıoğlu

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Maden Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi, kaldırılması ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesi hakkında Kanun tasarısı

Değiştirilen maddeler

MADDE 1. — 3 . 3 . 1954 tarih ve 6309 sayılı Maden Kanununun 1, 2, 7, 8, 12, 15, 17, 18, 20, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 36, 40, 43, 44, 47, 48, 49, 52, 53, 57, 58, 59, 62, 63, 65, 66, 67, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 79, 81, 82, 84, 85, 86, 88, 104, 105, 109, 110, 111, 115, 117, 119, 120, 121, 122, 140, 141, 144 ve 152 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 1. — Tabiiatta basit, mürekkep veya mahlût halde bulunan, aşağıda yazılı maddeler bu kanuna göre maden sayılır.

Altın, gümüş, plâtin, iridyum, palladyum, osmiyum, rhodyum, rutenyum.

Bakır, kurşun, çinko, kadmiyum, kalay, alüminyum, demir, krom, manganez, kobalt, nikel,

Molipden, volfram,

Vanadyum, titan, niyop, tantal, zirkon,

Antimon, arsenik, bizmut, civa,

Uranyum, toryum, radyum,

Maden kömürü (Turptan antrasite kadar her nevi kömür dâhil), petrol istihsaline elverişli olmayan bitümlü maddeler,

(Sodyum, potasyum, lityum, stronsiyum, magnezyum, bor, fosfor) tuzları şap, (Tuz Kanunu hükümleri mahfuzdur.)

Pirit, kükürt, grafit, flüorit, amiyant, mika, manyezit, lületaşı, zımpara, korund, barit,

İtriyum, lanthan, neodým, praseodym, seryum,

Agat, ametist, beril, diopsit, elmas, kalsedon, kehribar, oltutaşı, krizopraz, kuars kristalleri ve kuvarsit oniks, opal, rubi, rutil, safir, spinel, topaz, turmalin, türkuaz, yakut, zümrüt.

Bu madenlerle, bunları ihtiva eden sular ve gazlar bu kanun hükümlerine tabidir.

Madde 2. — Bu kanunun 1 nci maddesinde, taşocakları mevzuatında veya mahsus kanunlarında zikredilmemiş bulunan maddeler veya taşocakları mevzuatında veya mahsus kanunlarında zikredilmekle beraber terkip veya vasıfları bakımından bu kanunlardan hangisine tabi olması lâzımgeldiği hususunda tereddüdedilen veya ihtilâfa düşülen maddeler Sanayi Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu kararıyla Maden Kanunu hükümlerine tabi tutulabilir.

Sanayiin hammaddesi veya ihraç mevzuu olabilecek taşocağı maddeleri, taşocağı ilmühaberi veya ruhsatı sahibinin Sanayi Bakanlığına müracaatı halinde bu Bakanlığın teklifi üzerine o ilmühaber veya ruhsat sahasına munhasır olmak kaydıyla, Bakanlar Kurulu kararıyla Maden Kanunu şümülüne alınabilir.

Bu husustaki müracaatle birlikte, o saha ve tezahürün bulunmuş maden haline getirilmesini temine elverişli vesikaların ihzar ve tevdiî şarttır.

Maden Kanunu şümülüne alınan taşocaklarına ait ilmühaberlerde ocak sahibi ile arazi sahibi arasında evvelce yapılmış olan mukavele hükümleri, o ilmühaber müddetine munhasır olmak kaydıyla mahfuzdur.

Bahis konusu taşocağı ilmühaberi veya ruhsatlarına mütaallik taşocakları rüsumu, mezkûr ilmühaber veya ruhsatların müddeti ile mukayyedolmak üzere il özel idarelerine aittir. Şu kadar ki, bu devre zarfında ayrıca devlet hakkı alınmaz.

Bu kabil taşocakları için yapılacak müracaatın şekli, intibak ve intikal muameleleri, taşocakları rüsumunun tahsili usulü ve sonraki safhalara ait işlemler Sanayi Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığının müştereken hazırlıyacakları yönetmelikle tesbit olunur.

Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, Bütçe, Sanayi ve Tarım, Mali ve İktisadi İşler, İçişleri komisyonlarından kurulu Geçici Komisyonun kabul ettiği metin

Maden Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi, kaldırılması ve bu kanuna bâzı maddeler eklenmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Millet Meclisinin kabul ettiği 1 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Madde 7. — Devlet memurları maden arama ve işletme hakkı iktisabedemez. Maden Kanununun tatbikatiyle vazifeli dairenin merkez ve taşra teşkilâtında çalışan yevmiyeli ve mukaveleli personel de bu hükme tabidir.

Maden arama ve işletme hakkını haiz iken memur olanlar, memuriyete intisaplarından itibaren altı ay zarfında bu haklarını devretmeye mecburdurlar. Takaddüm hakkının devri 40 ncı madde-deki usule tabidir. Müddetinde devredilmeyen haklar ret, iptal veya fesholunur.

Madde 8. — Memleket kara sınırlarından itibaren ufkan 500 metre mesafedeki yerlerde ma-den arama ve işletme hakkı verilmez. Kara suları, iç sular ve bunların altında bulunan yerler bu tahdide tabi değildir.

Maden arama ve işletme hakkı taallük eden sahalar içinde kalan askerî yasak bölgelerde maden aranması veya işletilmesi Askerî Yasak Bölgeler Kanununa tabidir.

Maden arama veya işletme hakkı verilen sahaların şehir veya kasaba belediyeleri imar sahaları sınırları içinde kalan kısımlarında maden arama veya işletme faaliyeti yapılamaz. Şu kadar ki, maden havzaları ile arama veya işletme hakkı verildikten veya bulunmuş sayıldıktan sonra belediye imar sınırları içine alınan maden sahaları ve belediyelerce müsaade edilen maden sahaları bu fıkra hükmünden müstesnadır.

Yukardaki hükümlere muhalif olarak maden arama veya işletme faaliyetinde bulunanlar hakkında, fiil daha ağır bir suç teşkil etmediği takdirde, aşağı haddi 1 000 liradan eksik olmamak üzere ağır para cezası tatbik olunur. Faaliyet neticesinde cevher çıkarılmış ise bu cevherler müsa-dere edilir. Müsadere imkânı ortadan kalkmış olan cevherlerin, Devlet hakkı tarifesindeki kıymeti üzerinden hesaplanarak tahsil edilecek bedeli veya satış bedelinin daha yüksek olduğunun tesbiti halinde bu satış bedeli müsadere olunacak mal yerine geçer.

Müsadereye tabi cevherler hakkında 119 ncü maddenin son fıkrası hükümleri de mahfuzdur.

Madde 12. — Arama ruhsatnamesi bir cins maden için verilir.

Arama ruhsatnamesi talebinin birinci maddede tadadedilen veya ikinci maddeye müsteniden bu kanunun şümülüne alınan maden isimlerine göre yapılması lâzımdır. Dilekçede maden isminin na-mı değerinin veya bunun minerallerinden birisinin yazılması halinde, ruhsatname talebinin Maden Kanununun birinci maddesinde yazılı madenlerden hangisine intibak edeceği Bakanlıkça tesbit edi-lir, ruhsatname talebi tesbit olunan bu maden için yapılmış sayılır.

Şu kadar ki, arama esnasında arama hakkına mevzu teşkil eden madenle mahlût olarak zuhur eden veya jeolojik teşekkülü bu madenle birlikte işletilmesini zaruri kılan madenler çıkarsa, arama hakkı sahibi tarafından gerekli fennî malûmat idareye bildirilmek, keyfiyet tesbit olunmak ve ka-nuni mahzur bulunmamak şartıyla bu madenlerin de arama ruhsatnamesinin şümülüne girdiği ruh-satnamesine dercolunur.

Üçüncü fıkradaki vasıfları haiz bulunduğu re'sen tesbit olunan arama sahaları için, ruhsatname sahibinin müracaatına hacet kalmaksızın keyfiyet, doğrudan doğruya ruhsatnameye ilâve edilebilir.

Madde 15. — Maden arama ruhsatnamesi sahasına dâhil arazide bulunan âmme hizmetine veya umumun istifadesine tahsis edilmiş mahallerde veya bu mahiyetteki tesislere ufkan 60 metre mesafe dâhilinde arama yapılabilmesi için Sanayi Bakanlığının haberdar edilmesi mecburidir.

Arama ameliyatının bu mahallere veya tesislere zarar vermemesi için arazinin jeolojik bünyesi ve tatbik olunacak arama usulleri göz önünde bulundurulurarak arama yapılamıyacak ufki ve umki sınırlar ve riayeti icabeden hususlar, bu mahaller ve riayeti icabeden hususlar, bu mahaller veya tesislerle alâkalı makamların mütalâası da alınmak suretiyle Sanayi Bakanlığınca tesbit ve arayıcıya tebliğ edilir.

Yukarda yazılı mahal ve mesafeler içinde bu tebliğden evvel faaliyette bulunanlar veya Ba-kanlıkça yapılacak tebliğe muhalif şekilde arama yapanlar hakkında, fiil daha ağır bir suç teşkil et-

C. Senatosu Karma Geçici Ko.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

mediği takdirde aşağı haddi 1 000 liradan eksik olmamak üzere ağır para cezası tatbik olunur, faaliyet neticesinde cevher çıkarılmış ise bu cevherler müsadere edilir. Müsadere imkânı ortadan kalkmış olan cevherin, Devlet Hakkı Tarifesindeki kıymeti üzerinden hesaplanarak tahsil edilecek bedeli veya satış bedelinin daha yüksek olduğunun tesbiti halinde bu satış bedeli müsadere olunacak mal yerine geçer.

Müsadereye tabi cevherler hakkında 119 ncu maddenin son fıkrası hükümleri de mahfuzdur.

Madde 17. — Arama ruhsatnamesi, arama yapılacak sahanın bağlı bulunduğu ilin valiliğine verilecek dilekçe ile istenir.

Bu dilekçeye yazılacak hususlar ve eklenecek vesikalar aşağıda gösterilmiştir :

1. Ruhsatname isteyen hakiki şahıs ise adı, soyadı ve ikametgâhi, tüzel kişi ise adı veya ticaret unvanı ve ikametgâhi,
2. Aranacak madenin cinsi,
3. Maden aranacak sahanın bağlı bulunduğu köy, bucak, ilçe ve il,
4. Sahanın 18 nci maddeye uygun sınır noktaları ve sınırları,
5. Sahanın, hektar olarak yüzölçümü,
6. Sahayı gösterir kroki,

Müracaat sahibi hakiki şahıs ise nüfus hüviyet cüzdanının, tüzel kişi ise kuruluşuna ait statünün ve imza sirkülerinin asılları veya tasdikli suretlerini dilekçeye bağlar.

Dilekçe ve krokinin dörder nüsha olarak verilmesi lâzımdır.

Madde 18. — Maden arama ruhsatnamesi istenecek sahanın çevrenmesi için alınabilecek sınır noktaları, muayyen ve yer değiştirmiyen evsafı haiz olmak şartıyla Sanayi Bakanlığı tarafından yönetmelikle tesbit ve ilân olunur.

Şu kadar ki, Harita Genel Müdürlüğüne hazırlanıp Sanayi Bakanlığına tevdi edilmiş ve peyderpey tevdi edilecek olan 1/25 000 mikyaslı haritalar üzerinde gösterilen noktalar arasından bu Bakanlıkça seçilecek noktalar ilk fıkra hükmüne uygun nokta olarak kabul edilir.

Sahanın sınırları, yukarıki fıkralara göre alınacak noktalar arasını birleştiren doğru hatlar veya deniz, göl, ırmak, nehir ve demiryolu kenar hatlarıyla çevrenir.

Bu saha 2 000 hektarı geçemez. Yüzölçümü 2 000 hektarı aşmayan göllerle adalar için, tamamı bir ruhsat mevzuu yapılması halinde, ayrıca sınır noktaları aranmaz.

Sahayı gösterir krokinin tanzimi ve 1/25 000 lik haritalar üzerinde alınacak sınır noktalarının seçilmesi usulü, ilk fıkroda sözü geçen yönetmelik ile belirtilir.

Madde 20. — Arama ruhsatnamesi talebini havi dilekçenin 10 veya 12 nci maddelere muhalif olması veya 17 nci maddenin 2 nci fıkrasının 1, 3, 4 ve 6 ncı bentlerindeki hususlardan birini veya vesikayı ihtiva etmemesi veya harc teninatının tevdi edilmemiş bulunması veya sahanın 3 000 hektarı aşması veya dilekçe ve krokide gösterilen sınır noktalarının bir veya birkaçının hakikatte mevcudolmaması takdirinde takaddüm hakkı doğmaz.

Bu kabil talep sahiplerine, müracaatinin takaddüm hakkı sağlamadığı Bakanlıkça tebliğ olunur.

Şu kadar ki, alâkalı, sahanın 3 000 hektardan fazla olmadığını beyanla masrafı kendisine aid olmak üzere mahallinde ölçülmesini, tebliğ tarihinden itibaren bir ay zarfında istiyebilir.

Takaddüm hakkı sağlamayan bu nevi müracaatların taallük ettiği sahalar, 41 nci maddenin son fıkrası hükmüne tabi olmayıp müracaatın yapıldığı tarihten itibaren aramalara serbesttir.

Madde 24. — Her hangi bir vilâyet valiliğine maden aramak için ruhsatname itası talebini havi yapılacak müracaat ve bu müracaat üzerine ilkisabedilecek takaddüm hakkı o vilâyet hadutları dâhilinde kalan saha için muteberdir.

C. Senatosu Karma Geçici Ko.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Şu kadar ki, vilâyet hududunun henüz kati olarak tesbit edilmemesi veya ihtilâflı bulunması veya sınır hattının müracaat sahasını tahdide elverişli olmaması hallerinde, müracaatin durumu ve takaddüm hakkı sahasının şümulü Sanayi Bakanlığınac tâyin olunur.

Madde 25. — Dilekçe veya kroki dörder nüsha olarak verilmemiş veya kroki talimatname hükmüne uygun şekilde tanzim edilmemiş veya nüfus hüviyet cüzdanı, statü imza sirküleri örnekleri gibi vesikalar dilekçeye bağlanmamış veya bunlar muhteva itibariyle eksik veya hatalı bulunmuş veya arama ruhsatnamesi talebedilen saha aynı cins maden için takaddüm, arama ruhsatnamesi, işletme talebi, işletme ruhsatnamesi, işletme imtiyazı hakkı taallûk eden veya bulunmuş maden sahalarına kısmen tedahül etmiş veya saha genişliği 3 000 hektarı aşmamakla beraber 2 000 hektardan fazla ise iki aydan az olmamak üzere tâyin olunacak münasip mehil zarfında eksiklerin tamamlanması veya hataların tashihi veya tedahülün ref'i veya sahanın 2 000 hektarı geçmeyecek şekilde taksiri lüzumu müracaat sahibine tebliğ olunur.

Tashihi, ikmâl veya taksir neticesi hazırlanan evrakın, müracaatin yapıldığı il valiliğine veya Sanayi Bakanlığına müddetinde tevdi lâzımdır. Verilen mehil içinde bir defadan fazla evrak tevdi caizdir.

Müracaat sahibi tarafından taksir suretiyle terk edilen kısımlar, 14 nci madde hükümleri mahfuz olmak kaydıyla, 41 nci maddenin son fıkrasına göre ayrıca bir muameleye tabi tutulmaksızın taksire ait evrakın tevdi tarihinden itibaren aramalara serbest hale gelir.

Verilen mehil içinde hiç evrak tevdi edilmemesi veya evrak verilip de bildirilen noksanların tamamlanmamış veya hataların tashihi edilmemiş veya mevcut tedahülün ref'edilmemiş veya sahanın 2 000 hektarı aşmayacak şekilde taksir edilmemiş bulunması hallerinde müracaat reddolunur.

Madde 26. — Arama ruhsatnamesi talebine ait müracaat evrakı uygun görülmüş veya 25 nci madde gereğince eksikleri tamamlattırılmış ise mahallen keşif ve tahkikat yaptırılır.

18 nci maddenin 2 nci fıkrasına müsteniden seçilecek noktalara göre yapılan müracaatlarla, durumları itibariyle mahallen keşif ve tahkikat yaptırılması lâzımgelmeyecek diğer müracaatler yönetmelikle tesbit olunur.

Madde 27. — Mahallindeki keşif ve tahkikat yapacak heyet, sahanın bağlı bulunduğu valiliğin, il maden irtibat memuru veya maden mühendisi ile sahaya yakın köylerden birisinin muhtarı veya ihtiyar meclisi üyesinden başka seçeceği il tapu veya fen memuru veya il orman teşkilâtına mensup bir teknik elemandan teşekkül eder.

Heyet maden aranacak sahaya giderek bu kanun hükümlerini göz önünde bulundurmaya suretiyle gerekli keşif ve tahkikatı yapar. Keşif ve tahkikat neticesi bir zabıtla tesbit edilir.

Usulü dairesinde davet edilmiş müracaat sahibi veya vekili keşif ve tahkikat sırasında hazır bulunur. Tebliğe rağmen hazır bulunamayan müracaat sahibi tarafından keşfin icrasından itibaren on gün zarfında yazıyla istenmesi halinde keşif zaptının bir örneği verilir. Müracaat sahibi bir itirazı varsa, zabıt örneğinin verilmesinden itibaren on gün içinde masrafı kendisine aidolmak üzere keşif ve tahkikatın yenilenmesini isteyebilir.

Keşif ve tahkikatın ne suretle yapılacağı ve zaptın neleri ihtiva edeceği yönetmelikte gösterilir.

Keşif ve tahkikatın yapılmasını mütaakıp, iki aydan az olmamak üzere tâyin edilecek mühlet zarfında, gerekli damga pulunun verilmesi müracaat sahibine tebliğ olunur. Mühleti içinde damga pulunun tevdi edilmemesi halinde ruhsatname talebi reddolunur.

Madde 28. — Keşif ve tahkikat neticesinde krokinin uygun şekilde tanzim edilmediği veya arazideki vaziyete intibak etmediği veya sahanın aynı cins maden için takaddüm, arama ruhsatnamesi, işletme talebi, işletme ruhsatnamesi, işletme imtiyazı hakkı taallûk eden veya bulunmuş maden sahalarına ref'i kabil olacak şekilde tedahül ettiği veya saha genişliğinin 3 000 hektarı aşma-

C. Senatosu Karma Geçici Ko.

makla beraber 2 000 hektardan fazla olduğu tesbit edilir ve bunların mahallinde taksir, tashih veya ikmalî kabil olmazsa, bunlar hakkında 25 nci maddedeki usul ve hükümler tatbik olunur.

Lüzum görüldüğü takdirde mahallinde yeniden keşif ve tahkikat yaptırılabilir.

Madde 29. — Her bir muamelesi tamamlanan müracaata ait dosya Sanayi Bakanlığına gönderilir.

Bakanlıkça, kanuni mâni veya noksan görülmediği takdirde, dosyanın vürudundan itibaren en geç iki ay zarfında arama ruhsatnamesinin itasına karar verilir.

Kanuni mâni, hata veya noksan görülen hallerde, mümkün olduğu takdirde mâniin izalesi, hatanın tashihine veya noksanın ikmaline tevessül edilir. Bu takdirde bu iki aylık müddet izale veya ikmaline tevessül edilen muameleye mütaallik cevap evrakının Bakanlığa vürudundan itibaren cereyan eder.

Yukardaki fıkralarda gösterilen müddetleri zarfında Bakanlıkça gereğine tevessül edilmemesi takdirinde müddetin hitamında ruhsatname itası kararlaştırılmış sayılır.

Madde 36. — Arama devresi içinde 35 nci maddede gösterilen haddin üstünde maden çıkarılması halinde bu fazla miktar cevher Hazinesinin malı sayılır.

Sanayi Bakanlığınca bu hususta tanzim ve mahallin en büyük mal memuruna tevdi edilecek zabıt varakası mal memuru tarafından tedbir talebi ile birlikte sahanın yeri bakımından salâhiyetli sulh mahkemesine, saha birden fazla sulh mahkemesinin kaza sınırları içinde ise bunlardan birisine verilir. Mahkemece bu fazla miktar cevher ihtiyati tedbir olarak yediadile tevdi edilir.

İhtiyati tedbirin icrasını mübeyyin zabıt varakasının arama hakkı sahibine veya bu cevherler üzerinde üçüncü şahıs lehine bir aynı hak tesis edilmiş ise ona, tebliğinden itibaren 10 gün içinde arama hakkı sahibi veya üçüncü şahıs aynı sulh mahkemesi nezdinde istihkak dâvası açmadığı takdirde Hazinesinin iddiası kabul edilmiş sayılır.

Aynı hak sahibi olan üçüncü şahsın imrariye tezkeresini namına ciro ettirmeksizin vâkı iktisabı suiniyete karine teşkil eder.

Dâva basit usulü muhakemeye tabidir.

Hazine malı sayılan cevherlerin istirdadına imkân kalmamış ise bedeli, Devlet hakkı tarifesinde gösterilen nev'inin kıymeti üzerinden veya satış bedelinin daha yüksek olduğunun tesbiti halinde, satış bedeli üzerinden tazmin ettirilir. Bu hususta doğan Devlet alacağı, Âmme alacaklarının tahsili usulü Kanununa tevfilkan tahsil olunur.

Müsadereye tabi cevherler hakkında 119 ncu maddenin son fıkrası hükümleri de mahfuzdur.

Madde 40. — Maden arama ruhsatnamelerinden mütevellit haklar ve vecibeler miras yoluyla intikal eder.

Bu kanunun 7 nci maddesindeki memnuiyete tabi bulunan mirasçı altı ay zarfında durumundaki mâni zail olmadığı takdirde hukukunu aynı müddet içinde başkasına devretmeye mecburdur.

Mirasçının taaddüdetmesi ve tamamının bu maddenin ikinci fıkrası hükmüne tâbi olmaması ve aynı zamanda ruhsatname hukukunun tek şahıs uhdesinde toplanmasının temin olunamaması takdirinde bu hakların bir bütün halinde mirasçılar adına istimali, vecibelerin ifası ve yapılacak tebligatın kabulü için ölüm tarihinden itibaren en geç altı ay içinde mirasçılar rızaen veya kazaen aralarından veya hariçten birisini mümessil tâyin ve keyfiyeti mümessilin muvafakat beyaniyle birlikte noter marifetiyle Sanayi Bakanlığına ihbar ederler. İnhilâl vukuunda bir ay zarfında bu esaslar dairesinde yeni mümessilin tâyin ve ihbarı lâzımdır.

Ruhsatname muamelâtından mütevellit hukukî mesuliyet mirasçılara, cezai mesuliyet mümessilin şahsına raci olur. Mirasçıların umumi hükümler dairesinde mümessile rücu hakları mahfuzdur.

C. Senatosu Kararı Geçici Ko.

Ölümün ruhsatname meriyet müddetinin son altı ayı içinde vukua gelmesi halinde, mümessil tâyinine ait hükümler mahfuz kalmak şartıyla mirasçılardan birisi tarafından kanuni müddeti zarfında bütün mirasçılar adına usulü dairesinde işletme hakkı talebinde bulunulması caizdir.

Mirasçıların yukardaki hükümleri yerine getirmemeleri halinde hiçbir ihtara lüzum kalmaksızın arama ruhsatnamesi hükmü veya yapılmış ise işletme hakkı talebi sâkıt olur.

Maden arama ruhsatnamesinden mütevellit haklar ve vecibeler mirasçılar arasında rızaen veya kazaen taksim edilemez. Mirasçıların ittifakla verecekleri karar üzerine içlerinden veya hariçten bir şahsa bir bütün halinde devredilir.

Mirasçıların ittifak edememeleri halinde mahkeme bu hukuk ve vekaibin mirasçılardan en ehil olana tahsisine bu mümkün olmazsa satılmasına karar verir. Mahkeme bu hususu basit mahkeme usulüyle halleder.

Mirasçının arama ruhsatnamesi almaktan memnu bulunması sebebiyle veya hukukun tek şahıs uhdesinde toplanması maksadiyle yapılacak devirler için mirasçıların ruhsatnameden mütevellit Devlete karşı olan hukuk ve vekaibi tamamen devrettiklerini, devralacak şahsın da bu hukuk ve vekaibi aynen ve tamamen kabul ettiğini gösterir noterlikçe tasdik edilmiş beyanname ile keyfiyeti Sanayi Bakanlığına bildirmeleri lâzımdır. Bakanlıkça, kanuni bir mâni görülmediği takdirde, durum ruhsatname kaydına şerh edilir. Devir muamelesi bu suretle tekemmül eder.

Mirasçının arama ruhsatnamesi almaktan memnu bulunması sebebiyle veya hukukun tek şahıs uhdesinde toplanması maksadiyle yapılacak devirlerin her halde arama ruhsatnamesinin verilmesinden önce tekemmül ettirilmesi şartıyla, maden arama ruhsatnamesi talebini havi müracaatlardan doğan takaddüm haklarının intikali de bu hükümlere tabidir.

Madde 43. — Maden arama ruhsatnamesi sahibi aramakla meydana çıkardığı madenin işletme hakkının kendisine verilmesini, arama ruhsatnamesi yürürlük süresi içerisinde, Sanayi Bakanlığına vereceği bir dilekçe ile isteyebilir. Bu dilekçenin, aynı süre içerisinde, madenin bulunduğu il valiliğine verilmesi de caizdir.

Bu dilekçeye işletme hakkına mesnedolan arama ruhsatnamesinin tarihi ve sayısı, işletme hakkı tevhidden veya taksiren veya tevhidden ve taksiren istenildiği takdirde yeni sahanın sınır noktaları, sınırları ve genişliği de dercedilir.

Müspet neticeye ulaşmış aramalar ve bu aramalarla açılan ocakların yerlerinin kolayca bulunması hakkında bilgi veren bir beyanname ile bunların yerleri işaret edilmiş saha sınır krokisi aynı dilekçe ile tevdi edilir.

İşletme hakkının verilmesi talebine ait dilekçe 2 nci fıkrada yazılı hususları ihtiva etmediği veya 3 ncü fıkrada gösterilen vesikalar kısmen veya tamamen tevdi edilmediği veya bu vesikalar uygun bulunmadığı takdirde 6 ay zarfında bunların ikmal ve tashihi lüzumu talep sahibine tebliğ olunur. Bu müddet zarfında, tebligat dairesinde gereğinin yapılmaması halinde işletme hakkı talebi reddolunur.

İşletme hakkı talebedilen ruhsatname sahasında işletmeye elverişli maden varlığının meydana çıkartılıp çıkarılmadığı, Sanayi Bakanlığınca mahallinde tetkik ve neticesi bir rapor ile tesbit ettirilir.

Bu maksatla yaptırılacak tetkikler için arama yerlerinin hazır bulundurulması lâzımdır. Tetkikat sırasında sınır noktalarını ve arama yerlerini vazifelilere göstermek üzere işletme hakkı tâlibinin veya bu bilgiye sahip salâhiyetli vekilinin tetkikata memur heyete katılması icabeder.

Arama yerlerinin tetkikata elverişli bir şekilde hazır bulundurulmaması veya işletme hakkı tâlibi veya salâhiyetli vekilinin tetkikata memur heyete katılmaması halinde keyfiyet yazı ile talep sahibine ihtar olunur. Mâzereti halinde bu hususlar için kendisine son defaya mahsus olmak üzere bir ihtar daha yapılır. Son ihtara rağmen bu hususlara riayet edilmemesi veya sahada tetkikat ya-

C. Senatosu Karma Geçici Ko.

pilmasının ve ocakların yerlerinin tesbit edilmesinin mümkün olmaması takdirinde işletme hakkı talebi reddolunur.

Mahallinde yapılan tetkikler neticesinde, ruhsatname sahasında işletmeye elverişli maden varlığının meydana çıkarılmış olduğunun tesbiti halinde işletme hakkı talebi yürütülür. Aksi takdirde, yani sahada işletmeye elverişli maden varlığının meydana çıkarılmamış olduğunun anlaşılması halinde, işletme hakkı talebi reddolunur.

3 ncü fıkrada sözü geçen beyanname ve kroki ile 5 nci fıkrada derpiş edilen tetkik raporunun tanzimi usulü ve neleri ihtiva edeceği ve mahallinde yapılacak tetkiklerin sureti ifası Sanayi Bakanlığınca bir yönetmelikle tâyin olunur.

Madde 44. — İşletmeye elverişli maden varlığının tesbiti halinde bir yıllık mühlet zarfında aşağıdaki vesikaların tevdi talep sahibinden istenir.

- a) Saha sınır haritası,
- b) Ocakların son durumunu gösterir plân, kesit ve projeksiyonlar,
- c) Madenin işletme projesi.

Bu vesikaların ne suretle tanzim edileceği ve neleri ihtiva edeceği Sanayi Bakanlığınca bir yönetmelikle tâyin olunur.

İşletme hakkı talebedilen sahanın Harita Genel Müdürlüğünce tanzim edilmiş ve askerî yasak bölge dışında 1/25.000 mikyashlı haritası bulunduğu takdirde ayrıca sınır haritası istenmez. Adı geçen haritalar üzerinden, Sanayi Bakanlığınca tesbit edilecek esaslar dairesinde, kopye edilecek kısım bu maksatla istenecek harita yerine kaim olur. Ve bu kabil haritalar arza tatbik olunmaksızın kabul edilebilir.

Madde 48. — Müddeti içerisinde tevdi edilmiş bulunan vesikaların mahallinde tetkik ve kontrolü Sanayi Bakanlığınca yaptırılır. Ve netice bir tetkik raporu ile tesbit ettirilir.

Ancak, Harita Genel Müdürlüğünce tanzim edilmiş olan haritalar, M. T. A. Enstitüsü tarafından ihzar edilmiş bulunan vesikalar ve 43 ncü maddeye müsteniden yapılan tetkikleri kâfi görülen taleplere ait mevdu vesikalar mahallinde tetkik ve kontrole tabi tutulmaksızın kabul edilebilir.

Bu tetkik ve kontroller neticesinde saha sınır haritası, ocaklar, plân kesit ve projeksiyonları ve madenin işletme projesinin yönetmeliğine ve mahalline aykırılığı tesbit edildiği ve bunların düzeltilmesi mümkün olmadığı takdirde, hataların tashihi, noksanların ikmali veya vesikaların yeniden tanzimi için talep sahibine bir yıl mehil verilir.

Mehil içerisinde vesikaların tevdi edilmesi halinde icabında birinci fıkrada kaydolunduğu gibi mahallinde tetkik ve kontrolü yapılır. Bu tetkik ve kontrol neticesinde de hata veya noksanlar görüldüğü takdirde bunların tashih veya ikmali için, son defaya mahsus olmak üzere altı aylık bir mehil daha verilir.

Verilen mehiller zarfında istenen vesikaların tevdi edilmemesi veya son mehil içerisinde verilmiş olan vesikaların matlup veçhile ikmal veya tashih edilmemiş olduğunun tesbiti halinde işletme hakkı talebi reddolunur.

Yerinde yaptırılacak tetkik ve kontrollerin sureti ifası ve tetkik raporunun neleri ihtiva edeceği yönetmelikte gösterilir.

Madde 49. — İşletme hakkı talebi ile ilgili vesikalar ve yerinde yaptırılan tetkikleri hâvi rapor Sanayi Bakanlığınca incelenir.

Maden sahasının muayyenliği ve maddenin kemiyet ve keyfiyet itibariyle bir işletme tesisine elverişli cevheri ihtiva ettiği tahakkuk etmiş ise, o madenin (bulunmuş maden) sayılmasına ve arayıcısının da o madenin (bulucu) su olduğuna karar verilir.

Bu vasfın 137 nci maddeye göre zevali veya 138 nci maddeye göre kaldırılması halleri dışında bulunmuş maden, maden arama ruhsatnamesi mevzuu yapılamaz.

Bulunmuş madenin sicili tesis edilir.

C. Senatosu Karma Geçici Ko.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Arama ruhsatnamesine müstenidolmaksızın da ikinci fıkradaki vasıfları haiz olan her hangi bir cins madenin (bulunmuş maden) sayılmasına Sanayi Bakanlığınca karar verilebilir.

Bu maden, Maden Tetkik ve Arama Enstitüsünce bulunmuş ise, arama masrafları işletme hakkını iktisabeden tarafından enstitüye ödenir. Bu husustaki masraflardan enstitüye ödenmesi lâzım gelen meblâğın miktarı ile bunların tediye şartları Sanayi Bakanlığınca tâyin ve tesbit olunur.

İşletme hakkı isteğine mevzu teşkil eden arama ruhsatnameleri sahalardan taksir suretiyle talebedilen sahalarda bırakılan kısımlar, talebe mevzu saha ve madenin bulunmuş maden sayılmasının kararlaştırıldığı tarihten itibaren, hiçbir muameleye lüzum kalmaksızın aramalar için serbest hale gelir.

Madde 52. — Tabi olacağı işletme şekli kararlaştırılan bulunmuş maden için Sanayi Bakanlığınca, işletmenin teknik, iktisadi ve malî şartlarının ve işletme hakkı sahibinden alınacak nakdî teminatın miktarını gösterir şartname hazırlanır.

Arama ruhsatnamesine müsteniden bulunmuş sayılan madenler için hazırlanan şartname bulucuya tebliğ edilir. Bulucusu tarafından bir ay zarfında bu hususta bakanlık nezdinde yapılacak itirazlar Danıştayca tetkik edilir. Bu kabil madenlere ait şartname esasları, müddetinde itiraz olunmamak veya itiraz üzerine Danıştayca tadil veya tasdik edilmek suretiyle katî şeklini alır.

Teminatın, Maden Kanunu veya şartname hükümlerinin tatbiki maksadiyle kısmen veya tamamen sarfi veya irat kaydı hallerinde verilecek iki aylık mühlet içinde eski hadde iblâğı veya yeni teminat tevdi işletme hakkı sahibinden istenir. Gereğinin yerine getirilmesi halinde son defaya mahsus olmak üzere bir aylık mehil daha verilmek suretiyle keyfiyet tekrar ihtar edilir. Bu ihtara rağmen de teminatın eski haddine iblâğ edilmemesi veya yeni teminat tevdi olunmaması takdirinde işletme hakkı fesholunur ve teminattan bakıye kalmışsa irat kaydedilir. İşletme hakkının her hangi bir sebeple feshi halinde mevcutsa teminat irat kaydolunur.

Madde 53. — Arama ruhsatnamesine müsteniden bulunmuş sayılan maden için 52 nci madde gereğince hazırlanıp katî şeklini alan şartname bulucuya tebliğ olunur.

Bulucu, madenin işletme ruhsatnamesine mevzu teşkil etmesi halinde, şartname hükümlerine uygun şekilde madeni işletmeye talibolduğunu tebliğ tarihinden itibaren üç ay zarfında Sanayi Bakanlığına bildirmeye ve şartnamede yazılı teminatı tevdi mecburdur.

Madenin işletme imtiyazına mevzu teşkil etmesi halinde bulucu 64 ncü maddede yazılı hükmi şahıslardan ve matlup şartları haiz ise şartname hükümlerine uygun şekilde madeni işletmeye talibolduğunu tebliğ tarihinden itibaren altı ay zarfında Sanayi Bakanlığına bildirmeye ve şartnamede yazılı teminatı tevdi mecburdur.

Bulucu 64 ncü maddede yazılı hükmi şahıslardan ve matlup şartları haiz değilse tebliğ tarihinden itibaren bir sene zarfında hukukunu matlup evsafı haiz ve aynı zamanda şartname hükümlerine uygun şekilde madeni işletmeye tâlip bir hükmi şahsa devreder.

2 nci ve 3 ncü veya 4 ncü fıkra hükümlerinin yerine getirilmemesi halinde bulucunun buluculuk hakkı mahfuz kalmak kaydıyla işletme hakkı talebi reddolunur.

Madde 57. — 43 ncü maddeye uygun şekilde işletme hakkı talebinde bulunan ve işletme hakkı verilmeye kadar geçecek devre zarfında faaliyete devam etmek isteyen arayıcı :

- a) 43 ncü maddede zikredilen vesikaları tevdi etmek,
- b) 81 nci maddeye göre mümessil tâyin etmek,
- c) 82 nci maddeye göre fennî nezaretçi tâyin etmek,
- d) 83 ncü maddeye göre istihsal ve sevk defterlerini tutmak ve aylık ve yıllık cetvelleri zamanında tevdi etmek,
- e) 84 ncü maddeye göre imalât defterlerini tutmak ve yıllık imalât haritalarını zamanında tevdi etmek,

C. Senatosu Karma Geçici Ko.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

f) Madenin çalıştırılmasında ilmî ve teknik icaplara riayet etmek,

Şartlarıyla madende işletme faaliyetine geçebilir ve istihsal ettiği cevherleri imrar edebilir.

44 nci maddeye göre vesikalarda görülecek hata veya noksanların ikmal veya tashihi için mühlet verilmesi veya 48 nci madde hükümlerinin tatbiki, istihsal faaliyetinin devamına ve imrarata mâni teşkil etmez.

(a), (b) ve (c) fıkraları hükümleri yerine getirilmeksizin faaliyette bulunulamaz.

(d), (e) ve (f) fıkraları hükümlerinin yerine getirilememesi veya bu fıkralarda sözü geçen vesikalarda hata veyahut noksanlık görülmesi halinde bu vecibeler yerine getirilmek, hatalar tashih veya noksanlar ikmal edilmek üzere arayıcıya iki aylık bir mehil verilir. Bu mehil zarfında da gereği yerine getirilmediği takdirde sahadaki faaliyet durdurulur.

Maden zabıtasına mütaallik hükümler mahfuzdur.

Tecdidi veya imtiyaza tahvili istenen işletme ruhsatnamelerinin veya temdidi talebedilen işletme imtiyazlarının taallük ettiği sahalardaki faaliyetler de yukardaki hükümlere tabidir.

Madde 58. — Maden işletme hakkının verilmesini istiyen arayıcı bu talepten husule gelen hukukunu, Sanayi Bakanlığınca kanuni bir mâni görülmediği takdirde, devredebilir.

Bu hukuku devralacak şahsın, işletme hakkının verilmesini istiyenin Devlete karşı haiz olduğu hukuk ve tabi bulunduğu vecibe, taahhüt ve mükellefiyetleri aynen ve tamamen kabul ettiğini, devretmek istiyenin de devre muvafakat eylediğini dilekçe ile bildirmeleri şarttır.

Devir muamelesi, ikinci fıkrada yazılı hususları tarafların Sanayi Bakanlığında yetkili memur huzurunda beyan ve tutulacak zaptı imza etmeleriyle tekemmül eder.

İşletme ruhsatnamesi tecdit talepleriyle imtiyaza tahvil ve imtiyazın temdidi taleplerinden mütevellit hukukun devri de yukardaki hükümlere tabidir.

Madde 59. — Maden işletme hakkının verilmesi talebinden mütevellit haklar ve vecibeler miras yoluyla intikal eder.

Bu kanunun 7 nci maddesindeki memnuiyete tabi bulunan mirasçı, ölüm tarihinden itibaren altı ay zarfında durumundaki mâni zail olmadığı takdirde, hukukunu aynı müddet içinde başkasına devretmeye mecburdur.

Mirasçının taaddüdetmesi ve tamamının bu maddenin 2 nci fıkrası hükmüne tabi olmaması ve aynı zamanda işletme talebinden doğan hukukun tek şahıs uhdesinde toplanmasının temin olunmaması takdirinde, bu hakların bir bütün halinde mirasçılar adına istimali, vecibelerin ifası ve yapılacak tebligatın kabulü için ölüm tarihinden itibaren en geç altı ay içinde mirasçılar rızaen veya kazaen aralarından veya hariçten birisini mümessil tayin ve keyfiyeti mümessilin muvafakat beyanıyla birlikte noter marifetiyle Sanayi Bakanlığına ihbar ederler. İnhilâl vukuunda bir ay zarfında bu esaslar dairesinde yeni bir mümessilin tayin ve ihbarı lâzımdır.

İşletme hakkı talebi muamelâtından mütevellit hukukî mesuliyet mirasçılara, cezai mesuliyet mümessilin şahsına raci olur. Mirasçıların umumi hükümler dairesinde mümessile rücu hakları mahfuzdur.

Mümessil tayin etmeyen mirasçılar 57 nci madde hükmünden istifade edemezler.

Mirasçıların yukarda yazılı hükümleri yerine getirmemeleri halinde hiçbir ihtara lüzum kalmaksızın işletme hakkı talebi sâkit olur. Şu kadar ki, madenin bulunmuş maden sayılmasına karar verilmiş ise buluculuk hakkı mahfuz kalır.

İşletme hakkı talebinden mütevellit haklar ve vecibeler mirasçılar arasında rızaen veya kazaen taksim edilemez. Mirasçıların ittifakla verecekleri karar üzerine içlerinden veya hariçten bir şahsa bütün halinde devredilir.

Mirasçıların ittifak edememeleri halinde mahkeme bu hukuk ve vecaibin mirasçılardan en ehil olana tahsisine bu mümkün olmazsa satılmasına karar verir. Mahkeme bu hususu basit muhakeme usulüyle hal eyler.

C. Senatosu Karma Geçici Ko.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Mirasçının maden işletmesi memnu bulunması sebebiyle veya hukukun tek şahıs uhdesinde toplanması maksadiyle yapılacak devirler için mirasçıların işletme hakkı talebinden mütevellit Devlete karşı olan hukuk ve vعاibini tamamen devrettiklerini, devralacak şahsın da bu hukuk ve vعاibi aynen ve tamamen kabul ettiğini gösterir noterlikçe tasdik edilmiş beyanname ile keyfiyeti Sanayi Bakanlığına bildirmeleri lâzımdır. Bakanlıkça kanuni bir mahzur görülmediği takdirde, durum madenin kaydına şerhedilir. Devir muamelesi bu suretle tekemmül eder.

Mirasçıların 53 ncü maddeye göre rüçhan hakkını istimali, işletme hakkı talebinden mütevellit hukuk ve vعاibin matlup evsafı haiz ve aynı zamanda şartname hükümlerine uygun şekilde madeni işletmeye tâlip hakiki veya hükmi tek şahıs uhdesine devredilmesine bağlıdır.

İşletme ruhsatnamelerinin tecdidi ve imtiyaza tahvili taleplerinden doğan hakların intikali de yukarıki hükümlere tabidir.

Madde 62. — Maden işletme ruhsatnamesi, madeni haklarını kullanmaya ehil yalnız bir Türk vatandaşına veya madencilik yapabileceği statüsünde yazılı ve Türk kanunlarına göre kurulmuş yalnız bir tüzel kişiye veya bu hususta yetkiyi haiz İktisadi Devlet Teşekkülü ve müessesesine veya âmme idaresine Sanayi Bakanlığınca verilir.

İşletme ruhsatnamesinin verilmesi Bakanlıkça kararlaştırılması üzerine altı ay içinde, kanuni harcın tediyesi, damga pulunun tevdi, madenin işletme ruhsatnamesinin bulucusundan başkasına itası halinde arama devresindeki masraflardan cevher satışı ile karşılanmıyan kısmına ait tazminatı bulucuya ödemesi alâkalıdan istenir.

Müddeti içinde ikinci fıkra hükümleri yerine getirildiği takdirde, tebliğ tarihinden itibaren iki ay zarfında, mukavele ve şartnamenin imza ve teatisi için, Bakanlığa müracaat etmesi lüzumu ilgilie bildirilir.

Bu tebligata uyan alâkalı ile Bakanlık arasında mukavele ve şartname imza ve teati edilir ve işletme ruhsatnamesi maden siciline kaydolunarak sahibine verilir. Bu ruhsatname maden siciline kaydedildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

İşletme ruhsatnamelerinin müddeti 10 yıldan az ve 15 yıldan fazla olamaz. Müddeti biten işletme ruhsatnameleri tecdidedilir. Tecdit için, sahada daha işlenecek rezervin mevcudolması, talebin işletme ruhsatnamesi yürürlük süresi içinde yapılması şarttır. 68 nci madde hükümleri mahfuzdur. Tecdit muamelesi işletme hakkı talebinin tabi olduğu usül dairesinde yürütülür. Ancak bunlarda sınır haritası aranmaz.

Bakanlıkça işletme ruhsatnamesinin tecdidine karar verilirken, şartname hükümlerinde yeni duruma intibakı temin maksadiyle değişiklik yapılabilir. Bu takdirde 52 nci maddenin 2 nci fıkrası hükümleri mahfuzdur.

Madde 63. — Maden işletme imtiyazı verilebilmesi için Sanayi Bakanlığınca hazırlanan mukavele ve şartname metinleri bu hususta cereyan eden muameleyi gösteren mazbatasıyla birlikte Danıştayca tetkik edilmek üzere Başbakanlığa gönderilir. Danıştay yaptığı tetkik neticesini Başbakanlığa bildirir.

Maden işletme imtiyazı Bakanlar Kurulu kararıyla verilir.

İşletme imtiyazı müddeti 40 yıldan az 99 yıldan fazla olamaz. 99 yıldan daha az müddetle verilmiş olan işletme imtiyazı müddeti, icabında yapılacak temditlerle 99 yıla iblâğ edilir.

Bakanlıkça imtiyaz müddetinin temdidine karar verilirken şartname hükümlerinde, yeni duruma intibakı temin maksadiyle değişiklik yapılması caizdir. 52 nci maddenin 2 nci fıkrası hükmü mahfuzdur.

Madde 65. — Maden işletme imtiyazı verilmesinin Bakanlar Kurulu kararına iktiran etmesi üzerine altı ay içinde, kanuni harcın tediyesi, damga pulunun tevdi, madenin işletme imtiyazının

C. Senatosu Karma Geçici Ko.

bulucusundan başkasına itası halinde arama devresindeki masraflardan cevher satışı ile karşılanmayan kısma ait tazminatı bulucuya ödemesi alâkalıdan istenir.

Yukardaki fıkra hükümleri yerine getirildiği takdirde, tebliğ tarihinden itibaren iki ay zarfında mukavele ve şartnamenin imza ve teatisi için, Bakanlığa müracaat etmesi lüzumu ilgiliye bildirilir.

Bu tebligata uyan işletme imtiyazı talebi ile Bakanlık arasında mukavele ve şartname imza ve teati edilir ve işletme imtiyazı kararı, maden siciline kaydı yapılarak imtiyaz sahibine verilir. İşletme imtiyazı kararı maden siciline kaydedildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Madde 66. — 62 ve 65 nci maddelerde yazılı müddetler zarfında, kanuni harcın yatırılmaması veya damga pulunun tevdi olunmaması veya madenin işletme hakkının bulucusundan başkasına verilmesi takdirinde arama devresindeki masraflardan cevher satışı ile karşılanmayan kısma ait tazminatın bulucuya ödenmemesi veya alâkalının taksiri sebebiyle mukavele ve şartnamenin imza ve teati edilememesi hallerinde işletme hakkı verilmesine ait karar iptal edilir.

Madde 67. — İşletme hakkı sona eren fakat teedit veya temdidedilmeyen veya 49 ncu maddenin 5 nci fıkrasına göre bulunmuş sayılan madenler için 54 ncü maddede gösterilen usul ve esaslar dairesinde zuhur edecek talibine işletme hakkı verilir.

Madde 68. — İşletme ruhsatnamesine müsteniden faaliyette bulunan bir madenin durumunda ehemmiyetli inkişaf lar husule gelmesi halinde, re'sen veya işletme ruhsatnamesi sahibinin müracaati üzerine madenin imtiyaz mevzuuna ithal edilip edilmemesi mahallinde tetkikler yaptırılmak suretiyle 51 nci madde hükümleri dairesinde Sanayi Bakanlığınca kararlaştırılır.

Mahallinde yapılan tetkikat neticesinde sahadaki cevher rezervinin kemiyet ve keyfiyet itibarıyla ancak işletme ruhsatnamesine mevzu olabileceği tesbit edildiği ve bu durumun alâkalıya tebliğinden önce de işletme ruhsatnamesi müddeti sona erdiği takdirde, yapılacak yeni tebliğ tarihinden itibaren iki ay içinde imtiyaza tahvil talebinin teedit talebi olarak yürütülmesi istenilebilir.

Madde 70. — Aynı cins madene ait en az birer noktaları müşterek olan işletme hakları alâkalıların müracaatı üzerine tek bir işletme hakkı halinde, bu kanunun imtiyaz işletmesi veya işletme ruhsatnamesi verilmesi hakkındaki hükümlere göre, birleştirilebilir.

Birleştirme kararı verilirken bir havza halinde toplanacak olan işletme hakkının süresi ve tabi olacağı şartlar ayarlanır.

Birleştirilen madenlerin münferit sicilleri kapatılarak açılacak tek sicile kaydolunur.

Madde 72. — İşletme ruhsatnamesi veya işletme imtiyazı verilen bir sahada işletme hakkına mevzu teşkil eden madenle mahlût olarak veya jeolojik teşekkül itibarıyla bu madenle birlikte işletilmesi zaruri bulunan başka cins madenler çıkarsa, işletme hakkı sahibi tarafından gerekli fenni malûmat idareye bildirilmek ve keyfiyet tesbit olunmak ve kanuni mahzur bulunmamak şartıyla bu madenlerin de işletme hakkının şümulüne girdiği işletme ruhsatnamesine veya imtiyaz mukavelenamesine dercolunur.

Yukardaki vasıfları haiz bulunduğu re'sen tesbit olunan işletme hakkı sahaları için, işletme hakkı sahibinin müracaatine hacet kalmaksızın keyfiyet doğrudan doğruya işletme ruhsatnamesine veya imtiyaz mukavelesine ilâve edilebilir.

İşletme hakkı şümulüne ithal edilen başka cins madenler bakımından şartname hükümlerinde değişiklik yapılabilir. 52 nci maddenin 2 nci bendi hükümleri mahfuzdur.

Madde 74. — Maden işletme ruhsatnamesi veya işletme imtiyazı sahibi işletme hakkının tescili tarihinden itibaren bir yıl içinde, madenin mevcut işletme projesinde veya fen raporunda (avan-proje) ve madenin işletme şartnamesinde yazılı esaslar dairesinde, madende işletme faaliyetine baş-

C. Senatosu Karma Geçici Ko.

lamaya, 57 nci madde gereğince madende faaliyet devam ediyorsa faaliyeti bu esaslara göre tanzime mecburdur.

Madde 76. — Madenin işletilmesi sırasında, madenin işletme projesinde veya fen raporunda (avan - proje) değişiklikler yapılması icabettiği takdirde keyfiyet mucip sebepleriyle birlikte Sanayi Bakanlığına bildirilir. Bakanlıkça icabında tamamlayıcı izahat alındıktan ve mahallinde gerekli tetkikler yapıldıktan sonra lüzum görülürse, işletme projesi veya fen raporu, bu esaslara göre tadil edilir.

Şu kadar ki, tadil teklifinden itibaren bir ay zarfında bakanlıkça hilâfına bir ihtar yapılmaması halinde, işletme hakkı sahibi tadil teklifi karara bağlanıncaya kadar, teklifi dairesinde faaliyete devam edebilir.

Madde 78. — Bir maden işletmesinde, işletme projesi veya fen raporu (avan - proje) veya işletme şartnamesi esaslarına riayet edilmediğinin tesbiti halinde, Sanayi Bakanlığınca, maden işletme hakkı sahibine verilecek münasip mehil zarfında işletme faaliyetinin bu esaslara uygun hale getirilmesi ihtar olunur ve riayetsizlik izale edilinceye kadar işletme faaliyeti işin icabına göre kısmen veya tamamen durdurulabilir.

Gereğinin yerine getirilmemesi halinde teminattan 500 lirası irat kaydolunur ve işletme hakkı sahibine keyfiyet tekrar ihtar edilir. Teminatın eski haddine iblâğı hakkındaki hükümler mahfuzdur.

Son ihtara rağmen de gereğinin yapılmaması takdirinde işletme hakkı fesholunur.

Madde 79. — Mücbir sebep veya beklenilmeyen haller dolayısıyla bir madenin işletme faaliyetinin muvakkaten tatiline, işletme hakkı sahibinin talebi üzerine Sanayi Bakanlığınca karar verilebilir.

Faaliyetin tatiline karar verildiği takdirde işletme hakkı sahibinin bu müddet zarfında istisna edileceği vecibeler ve şartlar Bakanlıkça tâyin ve alâkalıya tebliğ olunur.

Şu kadar ki, işletme hakkı sahibi muvakkat tatili gerektiren halin ortadan kalkmasından itibaren bir yıl zarfında madende normal faaliyete geçmeye mecburdur. Aksi takdirde işletme hakkının feshi yoluna gidilebilir.

Madde 81. — Maden işletme ruhsatnamesi veya işletme imtiyazı sahibi, işletme hakkının tescili tarifinden itibaren üç ay içinde Türkiye hudutları dâhilinde sarıh bir ikâmetgâh göstermeye ve bir mümessil tâyin etmeye, mümessilin bu vazifeyi kabul ettiğini, tatbik imzasını ve ikâmetgâhını gösterir noterlikten tasdikli bir beyannameyi Sanayi Bakanlığına vermeye, inhilâl vukuunda bir ay içinde bu usul dairesinde yeni mümessil tâyin etmeye mecburdur.

Maden işlerine mütaallik hususat hakkında bu ikâmetgâhtaki mümessile yapılmış olan tebligat, aynen maden işletme hakkı sahibine yapılmış sayılır.

Madde 82. — İşletme ruhsatnameli veya imtiyazlı maden sahalarındaki teknik faaliyetin tanzim ve idamesi işlerinin en az bir maden mühendisinin fennî nezareti altında yapılması şarttır.

Tuz ihtiva eden sulardan çeşitli usullerle tuz istihsali maksadiyle yapılan işletmelerde fennî nezaret vazifesi kimya mühendisleri tarafından da deruhde edilebilir.

Ayrıca, fennî nezareti deruhde eden kimse tarafından maden tekniği ve mevzuatı esasları dairesinde verilecek emir ve talimatı yürütmek maksadiyle iş başında daimî olarak asgari bir maden teknisyen veya teknikeri veya Maden Meslek Mektebi mezunu bir eleman veya Maden Başçavuş Okulunu bitirmiş veya ehliyeti evvelce tasdik edilmiş bir maden başçavuşu bulundurulması lâzımdır.

İşletme ruhsatnamesi veya imtiyaz sahibi işletme faaliyetine başlamadan fennî nezareti deruhde eden mühendis ile daimî olarak iş başında bulunacak teknik elemanın inhilâl vukuunda yerlerine

C. Senatosu Karma Geçici Ko.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

getirilenlerin, isim ve ikametgâhlarını Sanayi Bakanlığına bildirmeye, bu kimselerin mezkûr vazifeleri kabul ettiklerini gösterir noterlikten tasdikli bir beyannameyi tevdi etmeye mecburdur.

Birinci ve ikinci fıkralarda sözü geçen mühendislerin fennî nezaret deruhde edebilecekleri saha veya sahaların adedi Sanayi Bakanlığınca bir yönetmelikle tesbit olunur.

Üçüncü fıkra hükümleri, Bakanlar Kurulunca tâyin ve Resmî Gazete ile ilân olunacak tarihten itibaren tatbik edilir.

İşletme ruhsatnamesi, imtiyaz sahibi yukardaki şartları yerine getirmeksizin sahada işletme faaliyetinde bulunamaz. Hilâfına hareketin anlaşılması halinde, faaliyet durdurulur ve 121 nci maddede hükümleri tatbik olunur.

Madde 84. — Maden işletme ruhsatnamesi veya işletme imtiyazı sahibi işletmede bir imalât defteri tutar ve bir imalât haritası tanzim eder. Tanzim olunan imalât haritasının bir nüshasını esbabı mucibe raporu eklemek suretiyle, her yılın Ocak ayında Sanayi Bakanlığına tevdi eder.

İmalât defteri, imalât haritası ve esbabı mucibe raporunun ne suretle tanzim olunacağı ve neler ihtiva edeceği Sanayi Bakanlığınca bir yönetmelikle tesbit olunur.

Madde 85. — İşletme hakkı sahibi 81, 83 veya 84 ncü maddelerde yazılı mükellefiyetlerden her hangi birisini ifa etmediği veya bunlarla ilgili vesikalarda hata veya noksanlar görüldüğü takdirde münasip mehil verilerek mükellefiyetin yerine getirilmesi veya görülen hata veya noksanların tashih ve ikmalî yazı ile ihtar olunur.

Verilen mehil içinde mükellefiyetin yerine getirilmemesi veya hata ve noksanların tashih ve ikmal edilmemesi halinde teminattan 500 lirası irat kaydolunur ve ikinci bir mehil verilir. Teminatın eski haddine iblâğı hakkındaki hükümler mahfuzdur.

İkinci mehil zarfında da tebliğ edilen hususların yerine getirilmemesi takdirinde, teminattan 1 000 lirası daha irat kaydolunur ve son bir mehil daha verilir. Teminatın eski haddine iblâğı hakkındaki hükümler mahfuzdur. Son mehle rağmen de gereğinin yapılmaması halinde işletme faaliyeti durdurulur.

83 ve 84 ncü maddelerde yazılı vesikaların hususi bir maksatla hakikata aykırı şekilde tanzim edilmiş olmaları takdirinde işletme hakkı fesholunur.

Madde 86. — Maden aramalarını veya işletmelerini tetkik ve teftiş etmek üzere Sanayi Bakanlığınca gönderilecek yetkili memurlara, lâzımgelen kolaylıkların ve matlubolan defter ve haritaların ve yeraltı veya yerüstü arama ve işletmeleriyle bunlara müteferri tesislerin gösterilmesi ve işletme ile ilgili biçümle tafsilatın verilmesi mecburidir.

Bu mecburiyete muhalefet veya imtina halinde alâkalıya Bakanlıkça ihtarında bulunulur. Muhalefet veya imtinanın devamı takdirinde arama veya işletme faaliyeti durdurulur.

Madde 88. — Maden işletme ruhsatnamesinden mütevellit haklar ve vecibeler miras yoluyla intikal eder.

Bu kanunun 7 nci maddesindeki memnuiyete tabi bulunan mirasçı, ölüm tarihinden itibaren altı ay zarfında durumundaki mâni zail olmadığı takdirde, hukukunu aynı müddet içinde başkasına devretmeye mecburdur. Aksi takdirde işletme ruhsatnamesi feshedilir.

Mirasçının taaddüdetmesi ve tamamının bu maddenin ikinci fıkrası hükmüne tabi olmaması ve aynı zamanda işletme ruhsatnamesi hukukunun tek şahıs uhdesinde toplanmasının temin olunmaması takdirinde, bu hakların bir bütün halinde mirasçılar adına istimali, vecibelerin ifası ve yapılacak tebligatın kabulü için ölüm tarihinden itibaren en geç altı ay içinde mirasçılar rızaen veya kazaen aralarından veya hariçten birisini mümessil tâyin ve keyfiyeti mümessilin muvafakat beyanıyla birlikte noter marifetiyle Sanayi Bakanlığına ihbar ederler. İnhilâl vukuunda bir ay zarfında bu esaslar dairesinde yeni mümessilin tâyin ve ihbarı lâzımdır.

C. Senatosu Karma Geçici Ko.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Maden işletme ruhsatnamesinin mütaaddit mirasçıya intikalinde, madenin mesul müdürü mevcut ise, inhilâl edinceye kadar bu mesul müdür aynı zamanda mirasçıların mümessili olarak kabul edilir.

İşletme ruhsatnamesi muamelâtından mütevellit hukukî mesuliyet mirasçılara, cezai mesuliyet mümessilin şahsına raci olur. Mirasçıların umumi hükümler dairesinde mümessile rücu hakları mahfuzdur.

Maden işletme ruhsatnamesinin mümessil ile idaresi, ölüm tarihinden itibaren âzami bir buçuk yılı geçemez. Bu müddet zarfında hukukun tek şahıs uhdesinde toplanması lâzımdır.

Müddetleri zarfında mümessil tâyin edilmemesi veya hukukun tek şahsa devri temin olunması hallerinde işletme ruhsatnamesi feshedilir.

Maden işletme ruhsatnamesinden mütevellit haklar ve vecibeler mirasçılar arasında rızaen veya kazaen taksim edilemez. Mirasçıların ittifakla verecekleri karar üzerine içlerinden veya hariçten birisine bütün halinde devredilir.

Mirasçıların ittifak edememeleri halinde mahkeme bu hukuk ve vekaibin mirasçılardan en ehil olana tahsisine veya bütün olarak satılmasına karar verir. Mahkeme bu hususu basit muhakeme usulüyle halleyler.

Mirasçının maden işletmesi memnu bulunması sebebiyle veya hukukun tek şahısta toplanması maksadiyle yapılacak devirler için mirasçıların işletme ruhsatnamesinden mütevellit Devlete karşı olan hukuk, vekaip, mükellefiyet ve taahhüdâtını tamamen devrettiklerini, devralacak şahsın da bu hukuk, vekaip, mükellefiyet ve taahhüdâtı aynen ve tamamen kabul ettiğini gösterir noterlikçe tasdik edilmiş beyanname ile keyfiyeti Sanayi Bakanlığına bildirmeleri lâzımdır. Bakanlıkça kanuni mâni görülmediği takdirde durum madenin siciline, mukavele ve şartnamelerine şerh edilir. Devir muamelesi bu suretle tekemmül eder.

Madde 104. — Sicil kütüğü aşağıdaki hususları ihtiva eder :

1. Madenin cinsi, nevi ve işletme hakkının verilmesine mesnet olan vasati tenörü,
2. Bu madenle mahlût olarak zuhur eden veya birlikte işletilmesi zaruri bulunan madenler,
3. Maden sahasının sınırı, mevki, bağlı bulunduğu köy, bucak, ilçe ve il,
4. Bulunmuş maden sayılmasına karar verildiği tarih,
5. Bulunmuş maden vasfının zeval bulduğu veya kaldırıldığı tarih,
6. Bulucunun adı, soyadı ikametgâhı, buluculuk hakkının sona ermesi sebebi ve tarihi,
7. İşletme hakkının nevi ve müddeti,
8. İşletme hakkının verilmesine esas teşkil eden Bakanlık veya Bakanlar Kurulu kararının tarihi ve numarası,
9. İşletme hakkı sahibinin unvanı veya adı, soyadı ve ikametgâhı,
10. Devir ve intikal muameleleri,
11. Rehin edilmiş ise mürtehinin adı, soyadı, ikametgâhı, rehinin sıra ve derecesi,
12. İşletme, başka işletme ile birleştirilmiş ise hangi sicil numarasında kayıtlı madenle birleştirildiği,
13. İşletme, hakkının sona ermesi hali ve sebepleri,
14. Şerh sütunu,

Madde 105. — Sicil kütüğünde kaydı açılan ve işlenen madenin bu kayda mesnet teşkil eden aşağıda yazılı vesikaları ayrı bir sicil dosyasında saklanır.

İşletme projesi veya fen raporu varsa tahlil raporu, sınır haritası veya krokisi, bulunmuş maden sayılması kararı, bulunmuş maden vasfının zevalini veya kaldırıldığını gösterir vesika, buluculuk hakkının sona ermesi sebebinin gösteren vesika, işletme hakkının verilmesine ait karar, Devlet hakkı nisbetine ait karar, işletme hakkı sahibi hakiki şahıs ise hüviyet cüzdanının, hükmi şahıs ise kuruluşuna ait statünün tasdikli şüreti, ticaret sicil kaydı, devre ait tahrir zaptı, intikale mes-

C. Senatosu Karma Geçici Ko.

net teşkil eden vesikalar, terhin muamelesine ait talep ve muvafakat beyanlarıyla rehin fekkine ait vesikalar, mahfûliyet veya birlikte çalıştırılması zaruri olan madenlere ait vesika, işletmenin diğer bir işletme ile birleştirilmesine ait karar sureti, işletme hakkının sona ermesine ait karar.

Madde 109. — Maden işletme hakkı sahibinin maden için yapmış olduğu istikrazdan mütevellit borcunu veya ilerde bu maksatla vücut bulacak veya vücut bulması muhtemel olan borçlarını temin için maden üzerinde bir veya mütaaddit derece ve sırada ipotek tesis olunabilir.

İpotekle takyidedilmiş işletme hakkının ipotekli alacağın vâdesinin hitamından önce işletme ruhsatnamesinin tevidi veya imtiyaza tahvili veya imtiyazın temdidini veyahut işletme haklarının birleştirilmesi halinde; mevcut ipotek, hiçbir muameleye tevessül edilmeden yeniden ita edilen işletme hakkı üzerinde de aynı şartlarla devam eder.

İşletme hakkı ile bir kül teşkil eden 113 ncü maddenin birinci fıkrasında yazılı tesis, vasıta, alât ve malzemenin heyeti umumiyesi ipotegin şümulüne girer.

İpotek alacaklısı, maden işletme hakkı ile kül teşkil eden ve tapu sicilinde kayıtlı bulunan gayrimenkuller üzerinde işletme hakkı sahibinin tasarrufuna mâni olmak için umumi hükümler dairesinde tapu siciline şerh verilmesini istiyebilir.

Maden işletme hakkının sona ermesi halinde ipotegin hükmü 100 ncü maddenin birinci fıkrası şümulü dışında kalan tesis, vasıta, alât ve malzemeye inhisar eder.

Maden ipotegi sicil kütüğündeki ipotek kaydının terkininle sâkit olur.

Madde 110. — Maden ipotegiyle temin edilen alacaktan dolayı maden işletme hakkı sahibi şahsan da mesuldür.

İpotekle takyidedilmiş bir maden işletme hakkının âhara devri halinde, bu hakkı devreden borçluluk durumunda bir değişiklik husule gelmiyeceği gibi, alacağın teminatını teşkil eden ipotek de aynen baki kalır.

Ancak, maden işletme hakkını devralan şahıs ipotekle temin edilmiş olan borcu da şahsan kabul ve taahhüddettiği ve alacaklı, keyfiyetin Bakanlıkça kendisine tebliğinden itibaren, bir yıl içinde hakkını evvelki borçluya karşı muhafaza eylediğini yazı ile bildirmediği takdirde işletme hakkını devreden evvelki borçlu borcundan kurtulur.

Madde 111. — İpotegin vâdesi hululünde veya alacağın muacceliyet kesbetmiş olması halinde alacaklı alacağının tahsili için ipotegin taallük ettiği maden işletme hakkını umumi hükümler dairesinde sattırabilir.

Maden işletme hakkını iktisabetmek isteyen tâlibin bu hakkın iktisabı için aranan kanuni şartları haiz olması lâzımdır. Tâlib bu şartları haiz bulunduğunu Sanayi Bakanlığından alacağı vesika ile ispat eder. İcra Dairesi bu vesikayı ibraz etmiş olan tâlipler arasında satışı yapar.

Satışın neticesi İcra Dairesi tarafından Sanayi Bakanlığına bildirilir. Keyfiyet maddenin sicil kütüğüne şerh ve ipotek kaydı terkin edilir. Devir muamelesi bu suretle tekemmül eder.

Madde 115. — Maden sahalarından çıkarılan cevherlerin imrarı Devlet hakkının ödenmesine bağlıdır.

Devlet hakkı, yabancı memleketlere imrar edilecek maden cevherlerinin ihraç iskelesindeki FOB bedelleri vasatısı, yurt içine imrar olunacak maden cevherlerinin muhtelif bölgelerdeki maden işletmelerinin satış bedelleri vasatısı üzerinden % 1 - 3 nisbetinde alınır.

Devlet hakkı, maden cevherlerinin imrarı sırasında cari tarifeye göre hesaplanır.

Bu kanunun yürürlüğe konulmasından önce verilmiş olan maden imtiyazları da (nisbi resim esasına bağlanmış olanlar dâhil) yukardaki hükümlere tabidir. 149 ve 150 nci maddelerin Devlet hakkı ile ilgili hükümleri mahfuzdur.

C. Senatosu Karma Geçici Ko.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Madde 117. — Devlet hakkının alınmasına mesnet teşkil edecek olan FOB veya dahili satış bedelleri vasatısını gösteren tarife (Devlet Hakkı Tarifesi), maden cinslerine göre, her takvim yılının ilk iki ayı içerisinde, geçen yıl zarfında salâhiyetli mercilerce teşkil edilen bedeller ile fiyatların geçen yılda takibettiği seyir göz önünde tutulmak ve yapılan cari yıl fiyat tahminleri nazara alınmak suretiyle, her maden nevi için tek bedel olmak üzere Sanayi Bakanlığınca hazırlanır.

Mevcutolan hallerde tenzil edilmek üzere zenginleştirme ve izabe masrafları ortalaması da hesap ve aynı tarifeye dercedilir.

Madde 119. — Maden arama veya işletme hakkına sahip bulunmadığı sahadan maden cevheri çıkarılanlar 100 liradan 10 000 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır. Çıkarılan cevherler müsadere edilir.

Çıkarılan cevher ehemmiyetli olduğu veya madene esaslı zarar ıka edildiği takdirde ağır para cezasının aşağı haddi 1 000 liradan eksik olamaz.

Müsadere imkânı ortadan kalkmış olan cevherin, Devlet Hakkı Tarifesindeki kıymeti üzerinden hesaplanarak tahsil edilecek bedeli veya satış bedelinin daha yüksek olduğunun tesbiti halinde bu satış bedeli, müsadere olunacak cevher yerine geçer.

Müsadere imkânı mevcutolan cevherler hakkında dahi üçüncü fıkra hükümlerine göre muamele yapılabilir. Bu takdirde bedeli tahsil olunan cevherler için alâkalıya imrar müsaadesi verilir. İşbu fıkra hükümlerinin tatbik şekli ve şartları Sanayi Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı tarafından müştereken yapılacak yönetmelikle tesbit olunur.

Madde 120. — Arama veya işletme hakkını haiz olmakla beraber Devlet hakkını tediye etmeden cevher imrar edenlerden imrar olunan cevhere tekabül eden Devlet hakkı, cevherin mensubolduğu nevin Devlet Hakkı Tarifesindeki kıymeti üzerinden üç kat olarak alınır. Bu hususta Sanayi Bakanlığınca tanzim olunacak zabıt varakası mahallî en büyük mal memuruna tevdi edilir. Üç kat olarak alınacak Devlet hakkından doğan ihtilâfın hallinde 213 sayılı Vergi Usulü ve bu hakkın tahsilinde Âmme alacaklarının tahsil usulü kanunları hükümleri tatbik olunur.

Yukardaki fıkra gereğince alınacak Devlet hakkının katileşmesinden itibaren arama safhasında bir sene, işletme safhasında beş sene içinde fiilin tekrarı halinde, mezkûr fıkra hükümü tatbik edilmekle beraber arama hakkı iptal veya işletme hakkı fesholunur.

57 nci maddeye tevfikan faaliyette bulunan maden sahalarından Devlet hakkı verilmeden cevher imrarı halinde de bu madde hükümleri tatbik olunur.

Madde 121. — Kanunun veya Maden Emniyet Nizamnamesinin verdiği salâhiyete istinaden, Sanayi Bakanlığı tarafından veya bu kanun mucibince kısmen veya tamamen arama veya işletme faaliyetinden menedilmiş madenlerde, bu memnuniyete riayetsizlik halinde çıkarılan cevherler, Hazine malı sayılır, bu hususta 36 nci madde esasları dairesinde muamele ifa olunur.

Yazılı ihtarâ rağmen riayetsizliğin devamı veya beş yıl içinde tekrarı halinde arama ruhsatnamesi iptal veya işletme hakkı talebi ret veyahut işletme hakkı fesholunur.

İstirdat imkânı ortadan kalkmış olan cevherin, Devlet Hakkı Tarifesindeki kıymeti üzerinden hesaplanarak tahsil edilecek bedeli veya satış bedelinin daha yüksek olduğunun tesbiti halinde bu satış bedeli, Hazine malı sayılacak cevher yerine geçer.

Müsadereye tabi cevherler hakkında 119 ncu maddenin son fıkrası hükümleri de mahfuzdur.

Madde 122. — Maden işletme ruhsatnamesi veya işletme imtiyazı sahasına dâhil arazide bulunan âmme hizmetine veya umumun istifadesine tahsis edilmiş mahallerde veya bu mahiyetteki tesislere ufkan 60 metre mesafe dâhilinde maden işletilmesi veya tesisleri yapılabilmesi için Sanayi Bakanlığının haberdar edilmesi mecburidir.

C. Senatosu Karma Geçici Ko.

İşletmenin bu mahallere veya tesislere zarar vermemesi için arazinin jeolojik bünyesi ve tatbik olunacak işletme usulleri göz önünde bulundurulacak işletme yapılamıyacak ve tesisat kurulamıyacak ufki veya umki sınırlar ve riyeti icabeden hususlar bu mahaller veya tesislerle alâkalı makamların mütalâası da alınmak suretiyle Sanayi Bakanlığınca tesbit ve işletme hakkı sahibine tebliğ edilir.

Yukarda yazılı mahal ve mesafeler içinde, bu tebliğden evvel veya Bakanlıkça yapılacak tebliğ muhalif şekilde işletme faaliyetinde bulunanlar veya tesisat kuranlar hakkında fiil daha ağır bir suç teşkil etmediği takdirde, aşağı haddi 1 000 liradan eksik olmamak üzere ağır para cezası tatbik olunur, faaliyet neticesinde cevher çıkarılmış ise bu cevherler müsadere edilir. Müsadere imkânı ortadan kalkmış olan cevherin Devlet Hakkı Tarifesindeki kıymeti üzerinden hesaplanarak tahsil edilecek bedeli veya satış bedelinin daha yüksek olduğunun tesbiti halinde bu satış bedeli müsadere olunacak mal yerine geçer.

57 nci maddeye müsteniden faaliyette bulunan madenler de bu hükümlere tabidir.

Müsadereye tabi cevherler hakkında 119 ncu maddenin son fıkrası hükümleri de mahfuzdur.

Madde 140. — İşletme hakkı mevzuu olan madenle mahlût olarak zuhur eden veya jeolojik teşekkülü bu madenle birlikte işletilmesini zaruri kılan, başkasının hakkı taallük etmiyen taşocağı maddeleri çıkarsa, işletme hakkı sahibi tarafından gerekli fenni malûmat idareye bildirilmek, keyfiyet tesbit olunmak ve kanuni mahzur bulunmamak şartıyla, mezkûr taşocağı maddeleri işletme hakkı şümulüne alınır.

Birinci fıkra hükmü, henüz işletme hakkına bağlanmamış madenler hakkında, ancak bulunmuş maden kararı alındıktan sonra tatbik olunur.

Maden sahalarındaki ruhsatnameli taşocaklarının işletilmesi madene zarar verilmemesine bağlıdır.

Madene zarar ikâ vârit ise Sanayi Bakanlığınca bu zararı önleyici tedbirler tesbit ve alâkalılara tebliğ olunur. Tebliğ hükümlerine riayet edilmemesi veya zararın tedbirle önlenmesine imkân bulunmaması hallerinde Sanayi Bakanlığınca taşocağı faaliyeti kısmen veya tamamen durdurulur, taşocağı ruhsatı durdurulan kısma şâmil olmak üzere hükümden sâkit olur.

Taşocakları bakımından yukarda gösterilen kararların alınması halinde Sanayi Bakanlığınca keyfiyet alâkalı il'e de bildirilir.

Madde 141. — İşletme ruhsatnamesi veya işletme imtiyazı sahasından çıkarılmış fakat henüz imrar edilmemiş cevherlerle bakiye yığını ve cüruf, işletme hakkının sona ermesinden itibaren üç yıl içinde işletme hakkı sahibi veya hukukan yerine geçen tarafından sahadan kaldırılmadığı takdirde, Maliye Bakanlığınca dört sene zarfında Hazine emvalinin satışı hakkındaki kanun hükümleri dairesinde tasfiye olunur. Tasfiye müddeti Sanayi Bakanlığı tarafından bu hususta Maliye Bakanlığına yapılacak ihbarın alınışı tarihinden itibaren işlemeye başlar.

Yukardaki fıkrada yazılı cevherlerle bakiye yığını ve cüruf için konulmuş olan müddetler bunların kaldırılmasına veya tasfiyesine kâfi gelmediği takdirde, Sanayi Bakanlığınca uzatılır. Uzatma isteğinin müddetleri içinde yapılması şarttır.

Müddetleri içerisinde sahadan kaldırılmıyan veya tasfiye edilmeyen cevherle bakiye yığını ve cüruf, sahanın maden hukuku noktasından tabi olduğu ahkâmın şümulüne girer.

Cüruf ve çıkarılmış cevher tabirleri şümülü dışında kalan ve menşe bakımından cevherle alâkalı olan ve sahada terk edilmiş bulunan mamul ve gayrimamul maddeler bu kanunun tatbikatında bakiye yığını sayılır.

Madde 144. — Maden arama ve işletme hakkı talebolunan sahalarda bu hakkın verilebilmesi için kanun gereğince yapılması lüzumlu keşif, tetkik ve tahkiklere ait bircümle masraflar verilecek iki aylık mehil içinde alâkalı tarafından avans olarak peşinen ödenir. Her hangi bir sebeple öden-

C. Senatosu Karına Geçici Ko.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

memesi halinde, yeni bir aylık mehil daha tâyin ve tebliğ edilmek suretiyle masrafın tediyesi lüzumu alâkalıya ihtar edilir. İhtara rağmen bu vecibenin yerine getirilmemesi takdirinde arama ve işletme hakkı talebi reddolunur.

Maden sahalarına ait hudut ihtilâfları ve sair şikâyetler dolayısıyla mahallinde yaptırılacak tetkik ve tahkiklerin masrafı şikâyette bulunan tarafça avans olarak peşinen ödenir ve bu masraf yapılacak tetkik neticesinde haksız çıkacak tarafa yükletilir. Tarafların ihtilâfta kusurlu görülmeleri halinde masraf aralarında müsavi şekilde taksim olunur. Avansı ödememiş olan taraftan hissesine düşen miktardaki masrafın tediyesi istenir. Bu masrafın ödenmemesi halinde varsa teminatından mahsubedilir ve hakkında 52 nci maddenin son fıkrası hükümleri tatbik olunur. Teminatı mevcudolmaması takdirinde alâkalıya yazı ile iki aylık mehil verilerek bir ihtar daha yapılır. Bu ihtara rağmen de masrafın ödenmemesi halinde maden üzerindeki hakkı ret veya iptal veya fesholunur.

Maden sahalarında vukuu iddia edilen her türlü yolsuzluklara ait ihbarlar dolayısıyla yaptırılacak tetkik ve tahkiklerin masrafı ihbarın mahiyetine göre ya Devlet tarafından veya ihbarı yapan tarafından ödenir. Masrafın ihbarı yapan tarafından ödenmesi icabeden hallerde bu masrafın avans olarak peşinen tediyesi lâzımdır. Aksi takdirde ihbar nazara alınmaz.

İhbarın doğru çıkması halinde masraflar, aleyhinde ihbar yapılmış olana yükletilir ve ödenmemesi halinde ikinci fıkraya göre muamele yapılır.

Madde 152. — 11.3.1954 tarihinden önce çimento yapılmasında kullanılan başlıca maddeler için verilmiş olan işletme imtiyazları, işletme ve arama ruhsatnameleri ile yapılmış bulunan arama ve işletme taleplerinden mütevellit haklar mahfuz olup bu kanun hükümlerine tabidir.

Eklenen maddeler

MADDE 2. — 6309 sayılı Maden Kanununa aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

Iptal edilmeyecek arama ruhsatnameleri

EK MADDE 1. — Bir maden arama ruhsatnamesinin yürürlüğe girmesinden sonra bu ruhsatnamenin, takaddüm hakkı devresinde müracaatın reddini icabettiren sebepler dolayısıyla iptali cihetine gidilmez.

Harcın ödenmesi, sahanın 2 000 hektara taksir ettirilmesi, 14 ncü maddede sayılan sahalara vâkı kısmî tedahülün ref'i gibi hususlar ikmal ettirilir.

Şu kadar ki, tedahül edilen sahalardan, aramalara serbest bırakılması lâzımgelenler, tedahül nisbetinde yeni ruhsatnamenin şümülüne dâhil olur. Bu sebeple ruhsatnamenin taksir veya iptali mevzuubahsolamaz.

7 nci maddeye göre memnu kimselerle medeni haklarını kullanmaya ehil olmıyan Türk vatandaşı veya ecebi tâbiyetini haiz hakiki veya hükmi şahıslar uhdesinde bulunan veya tamamı 14 ncü maddede sayılan sahalar içinde kalan veya sınırları gayrimuayyen olan veya bu maddenin 2 nci fıkrası hükmü yerine getirilmeyen arama ruhsatnameleri yukardaki hükümlerden faydalanamaz.

Arz üzerindeki yerlerinin fiilen tâyini mümkün olmak ve gayrın hakkı taallük etmemek şartlarıyla sınır noktalarının talimatnamesindeki vasıfları haiz bulunmaması sebebiyle de arama ruhsatnamesi iptal edilmez, sahanın ruhsatname hudutları dışına çıkılmamak kaydıyla, usulüne göre tahdidi temin olunur.

Reddedilmeyecek işletme hakkı talepleri

EK MADDE 2. — Bir saha için işletme hakkı talebedildikten sonra bu işletme hakkı tale-

C. Senatosu Karma Geçici Ko.

MADDE 2. — Millet Meclisinin kabul ettiği 2 nci madde aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

binin, talebe mesnet teşkil eden arama ruhsatnamesinin, ek birinci madde hükümleri mahfuz olmak kaydıyla iptalini icabettirir sebeplerle, reddi cihetine gidilmez.

Teminat karşılığı imrarat

EK MADDE 3. — Usulsüz çıkarılması dolayısıyla istirdada tabi olması veya mülkiyeti ihtilâflı bulunması sebepleriyle imrarında tereddüdedilen cevherlerin, Devlet Hakkı Tarifesindeki kıymeti üzerinden hesaplanan bedeli, Sanayi Bakanlığı emrine emanet olarak tevdi olunduğu takdirde imrarına müsaade olunabilir. Emaneten tevdi olunacak bedel banka teminat mektubu şeklinde de olabilir.

Bahis konusu cevherlerle ilgili takibatın intasına veya ihtilâfın halline mütedair salâhiyetli kaza merciinden alınacak karara göre, emaneten alınan bedel Hazineye veya hak sahibine ödenir veya alâkalya iade olunur.

Bu hükümlerin tatbik şekli Sanayi Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı tarafından müştereken yapılacak yönetmelikle tesbit edilir.

Döner sermaye

EK MADDE 4. — Maden arama ve işletme hakkı sahiplerine bedeli mukabilinde yapılacak teknik hizmet ve malzeme yardımları ve çıkarılacak dergi için Sanayi Bakanlığı emrine 4 000 000 lira döner sermaye verilmiştir.

Döner sermaye :

I - Hizmet karşılığında tarifesine göre alınacak ücretler, kiralara ve satılan malzeme bedelleri;

II - Sanayi Bakanlığı bütçesine bu maksatla konulacak ödenekler;

III - Bağışlar;

IV - Dergi gelirleri;

V - Diğer gelirler;

den teşekkül eder. Sermayenin, bağışlar haricinde kalan kaynaklardan, ödenmiş bulunan kısmı 4 000 000 lirayı doldurduktan sonra hâsıl olacak kârlar Hazineye yatırılır.

Teknik yardım işlerinde kullanılacak alet, vasıta ve malzemenin bedelleri, bakım masrafları ve her türlü giderleri ile yevmiyeli mütehassıs ve işçi ücretleri döner sermayeden ödenir.

Döner sermaye işlemleri Muhasebe Umumiye, Artırma Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine tabi değildir. Ancak, döner sermayenin her mali yıl sonunda düzenlenecek bilançoları evrakı müsbiteleriyle birlikte tetkik ve vize için üç ay içinde Sayıştaya ve bir nüshası da Maliye Bakanlığına gönderilir.

Döner sermaye işlemlerinde uygulanacak esaslar Maliye ve Sanayi Bakanlıklarınca müştereken tesbit olunur.

Geçici maddeler

MADDE 3. — 6309 sayılı Maden Kanununa aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten önce antrasit, taş kömürü, linyit ve turp için mevcut haklar maden kömürü için müteber sayılır ve re'sen Bakanlıkça kayıtları tasih olunur.

Ancak : Bu suretle muamele ifası sırasında sahalar arasında görülen tedahüllerin ref'inde ta-kaddüm hakkı esas tutulur.

C. Senatosu Karma Geçici Ko.

MADDE 3. — Millet Meclisinin kabul ettiği 3 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

GEÇİCİ MADDE 2. — I - Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte mer'i bulunan arama ruhsatnameleri, fennî nezaretçi tâyin edilmemesi veya müddetinde yıllık rapor verilmemesi veya verilen raporların usulüne uygun bulunmaması sebepleriyle iptal olunmaz.

II - Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce arama ruhsatnameleri sahalarından çıkarılıp da fennî nezaretçi tâyin edilmemesi sebebiyle 121 nci maddeye müsteniden Hazine malı sayılmasına teşebbüs edilen veya Hazine malı sayılması lâzımgelen cevherler istirdada tabi tutulmaz.

III - Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar yapılmış olan işletme hakkı taleplerinden talebe mesnet teşkil eden arama ruhsatnamesi için fennî nezaretçi tâyin edilmemesi veya müddetinde yıllık rapor verilmemesi veya verilen raporların usulüne uygun bulunmaması sebepleriyle reddi lâzımgelenler reddedilmez, muameleleri buldukları noktadan itibaren yürütülür.

Aynı sebeplerle reddedilmiş bulunan işletme hakkı taleplerinde de, talep sahiplerinin bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay zarfında Sanayi Bakanlığına yazılı olarak müracaat etmeleri ve talebe mevzu sahanın aramalara açılmamış olması şartıyla muamelelerinin bırakıldığı noktadan itibaren yürütülmesi yoluna gidilir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanunun yürürlüğe konulmasından önce 6309 sayılı Kanunun 43 nci ve 44 veya 45 nci maddelerine göre yapılp reddedilmemiş bulunan işletme hakkı taleplerinin 43, 44, 47 ve 48 nci maddelere intibakı aşağıda gösterilmiştir.

I - Arza tatbiki yapılmış olup bunun neticesinde;

a) Kemiyet ve keyfiyet bakımından bir işletme tesisine elverişli maden varlığı meydana çıkarılmamış olduğu tesbit edilen işletme hakkı talebi reddolunur.

b) Mevdu vesikalarının mahalline uygun olduğu tesbit edilenlerin, ayrıca bir vesika verilmesine hacet kalmaksızın, muameleleri yürütülür.

c) Mevdu vesikalarında hata veya noksanlar tesbit edilenler hakkında 48 nci madde hükümleri tatbik olunur.

II - Mevdu vesikaların tarzı tanzim itibariyle kanun ve talimatnamesine uygun görülmüş fakat arza tatbikleri yapılmamış olan işletme hakkı taleplerine ait vesikalar mahallinde tetkik ve tahkik olunur. Bunun neticesinde;

a) Kemiyet ve keyfiyet bakımından bir işletme tesisine elverişli maden varlığı meydana çıkarılmamış olduğunun tesbiti halinde işletme hakkı talebi reddolunur.

b) Vesikalarının mahalline uygun olduğu tesbit edilenlerin, ayrıca bir vesika verilmesine hacet kalmaksızın muameleleri yürütülür.

c) Vesikalarında hata veya noksanlar tesbit edilenler hakkında 48 nci madde hükümleri tatbik olunur.

III - I ve II nci bentlerinin şümulü dışında kalan bilcümle işletme hakkı talepleri hakkında 43 ve mütaakıp maddeler hükümleri tatbik olunur.

Mevdu vesikalarının uygun bulunmaması sebebiyle reddedilmiş olan işletme hakkı talepleri hakkında da talep sahiplerinin bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde Sanayi Bakanlığına yazılı olarak müracaat etmeleri ve talebe mevzu sahanın henüz aramalara açılmamış olması şartıyla, 43 nci ve mütaakıp madde hükümleri tatbik olunur.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, işletme ruhsatnamesi veya işletme imtiyazı itası kararlaştırılması üzerine altı ay zarfında kanuni harcın tediyesi, damga pulunun tevdi ve Bakanlığa müracaatla mukavele ve şartnamenin imza ve teati edilmesi lüzumu bildirilenlerden gerekli harcı yatırıp damga pulunu tevdi ettiği halde imza ve teati için müddetinde Bakanlığa müracaat etmemiş olmaları sebebiyle 66 nci madde mucibince işletme kararı hükümden sâkit olmuş duruma düşenlere Bakanlıkça imza ve teati için iki aylık bir müddet daha verilir.

C. Senatosu Karma Geçici Ko.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Bu müddet içinde Bakanlığa müracaatla mukavele ve şartnameyi imza ve teati edenlere ait işletme hakkı muameleleri tekemmül ettirilir. Aksi takdirde işletme hakkı verilmesine ait karar iptal olunur.

GEÇİCİ MADDE 5. — Tek cins madene munhasır olan veya 148 nci maddenin (A) bendi gereğince müddetinde tek cins maden haline getirilen ihale taleplerinden 11 . 9 . 1954 tarihine kadar 6309 sayılı Kanunun 43 ve 44 veya 45 nci maddelerine uygun hale getirilmemiş olanlar hükümden sâkıt olmuş sayılamaz ve bu kabil talepler hakkında geçici 3 ncü madde hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 6. —

1 - Mülga Maadin Mevzuatı zamanında ita edilmiş olup 11 . 3 . 1954 tarihinde yürürlükte bulunan işletme ruhsatnamelerinden;

a) 6309 sayılı Maden Kanununun 149 ncü maddesinin (A) ve (B) bentleri hükümlerini (C) bendine uygun şekilde yerine getirenler,

b) Veya durumları itibariyle bahis konusu devir hükümlerine tabi olmayanlar,

149 ncü maddenin (D) ve (E) bentleri ile faaliyete mütaallik son fıkrası hükümleri yerine getirilmemiş dahi olsa aynı maddenin son fıkrası gereğince hükümleri sâkıt olmuş sayılmaz.

Bu kabul işletme ruhsatnamelerine müsteniden yapılmış olan tecdit veya imtiyaza tahvil talepleri usulü dairesinde yürütülür. Şu kadar ki bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte itasından itibaren 10 yılı geçmemiş olan işletme ruhsatnamesine müstenit tecdit veya imtiyaza tahvil talebi sahipleri en geç üç ay içinde Sanayi Bakanlığına bir dilekçe ile müracaatla vâkı talebinden vazgeçebilir. Bu vazgeçme alâkalının işletme ruhsatnamesinin itasından itibaren 10 yılın son gününe kadar yeniden tecdit veya imtiyaza tahvil talebinde bulunmasına mâni teşkil etmez.

II - Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, itasından itibaren 10 yıl geçmemiş olan ve yukarıdaki fıkranın (a) ve (b) bentlerinde zikredilen durumda bulunan işletme ruhsatnamelerinden;

a) 149 ncü maddenin (D) ve (E) bentleri ile faaliyete mütaallik son fıkrası hükümlerinin yerine getirilmemesi veya beş yıllık sürenin sona ermiş olması sebebiyle muameleden kaldırılanlar,

b) Veya vâkı tecdit veya imtiyaza tahvil talepleri kabul edilmeyen veya reddedilenler,

Aramalara serbest bırakılmış dahi olsalar üçüncü şahısların hakları taallük etmediği ve en geç altı ay içinde bir dilekçe ile Sanayi Bakanlığına müracaat edildiği takdirde bunlar hakkında yukarıda (I) numaralı fıkrada yazılı hükümler uygulanır.

III - Bahis mevzuu tecdit veya imtiyaza tahvil taleplerine müsteniden maden sahasında istihsal faaliyetinde bulunulması ve istihsal edilen cevherlerin imrarı talebedildiği takdirde; bu talepler hakkında Maden Kanununun 57 nci maddesi hükümleri tatbik olunur.

GEÇİCİ MADDE 7. — Mülga Maadin Mevzuatı zamanında ita edilmiş olup 11 . 3 . 1954 tarihinde yürürlükte bulunan imtiyazlı madenlerden;

a) 6309 sayılı Maden Kanununun 150 ncü maddesinin muaddel (A) bendi hükmü yerine getirilmiş olanlarla,

b) Durumları itibariyle bahis konusu devir hükümlerine tabi bulunmayanlar,

Maden Kanununa intibak etmiş sayılırlar.

Bunlar hakkında 150 nci maddenin (İ ve J) bentleri hükümleri tatbik olunur.

Yukarıdaki fıkra şumulüne giren madenlerde 150 nci maddenin (C, D, E, F) bentleri hükümlerinin yerine getirilmemesi sebebiyle imtiyaz hakkı feshedilmez. (D) bendi hükmü tatbik olunmaz. Mümessil, fennî nezaret ve faaliyet bakımlarından haklarında 81, 82, 74 ncü ve mütaakıp maddeler hükümleri uygulanır.

150 nci maddenin muaddel (A) bendi hükümlerinin yerine getirilmesi maksadiyle bu bentte gösterilen müddet içinde bir limitet veya anonim şirkete sermaye olarak konulduğu halde hentiz

C. Senatosu Karma Geçici Ko.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

devir beyannamesi verilmemiş olan imtiyazlı madenler için, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay zarfında devir beyannamesi tevdi olunduğu takdirde mezkûr madenlerin imtiyaz sahipleri de yukarıki hükümlerden istifade eder.

GEÇİCİ MADDE 8. — Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce Maliye Bakanlığınca tasfiyesine başlanmamış olan cevherlerle bakiye yığını ve curuf, 141 nci maddenin birinci fıkrasında yazılı müddetler geçmek şartıyla, sahanın maden hukuku bakımından tabi olduğu ahkâmın şümulüne girer.

GEÇİCİ MADDE 9. — Bu kanunun yürürlüğe konulduğu tarihte mevcut bulunan işletme hakkı, tecdit veya imtiyaza tahvil taleplerinden, talebin müddetinde Bakanlığa yapılmamış olması veya vesikalardaki hata veya noksanın mehlinden sonra tamamlanması sebepleriyle reddi lâzımgelen veya reddedilmiş bulunanlar hakkında aşağıdaki muameleler tatbik olunur.

a) Müracaatın kanuni müddeti zarfında Bakanlığa yapılmaması veya muameledeki hata ve noksanların ikmaline mütaallik evrakın mühletinden sonra verilmesi sebepleriyle reddi lâzımgelen talepler reddedilmez, muameleleri buldukları noktadan itibaren yürütülür.

b) Aynı sebeplerle reddedilmiş bulunan talep sahiplerinin bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay zarfında Sanayi Bakanlığına yazılı olarak müracaat etmeleri ve talebe mevzu sahanın aramalara açılmamış olması şartıyla muamelelerinin buldukları noktadan itibaren yürütülmesi yoluna gidilir.

GEÇİCİ MADDE 10. — Bu kanunun yürürlüğe konulduğu tarihte mevcut işletme hakkı, tecdit veya imtiyaza tahvil taleplerinden, yerinde yaptırılacak tetkik, tatbik ve kontroller için 144 ncü madde gereğince yapılan tebliğe rağmen yolluk avansının müddetinde yatırılmaması sebebiyle reddi lâzımgelen veya reddedilmiş bulunanlar hakkında aşağıdaki muameleler tatbik olunur.

a) Reddi lâzımgelen talebin sahibine iki aylık bir müddet daha verilir. Bu müddet içerisinde de yolluk avansı yatırılmadığı takdirde talep reddolunur.

b) Reddedilmiş bulunan talebin sahibine, bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren altı ay içerisinde Sanayi Bakanlığına yazılı olarak müracaat etmesi ve ilgili sahanın yeni aramalara açılmamış olması şartıyla, iki aylık bir müddet daha verilir. Bu müddet içerisinde yolluk avansının yatırılması halinde muamele yürütülür.

Kaldırılan maddeler

MADDE 4. — 6309 sayılı Maden Kanununun 32, 33 ve 45 nci maddeleri kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 5. — Aşağıda (A) bendinde yazılı maddeler bu kanunun yayımı tarihinde, (B) bendinde yazılı maddeler de yayım tarihinden üç ay sonra yürürlüğe girerler.

A) Bu kanunun birinci maddesinde gösterilen Maden Kanununun değiştirilen 1, 7, 8, 12, 15, 24, 36, 40, 49, 52, 53, 58, 59, 62, 63, 65, 66, 67, 68, 70, 72, 81, 86, 88, 140, 152 nci maddeleri ve geçici 1, 2, 4, 6, 7, 9, 10 ncü maddeleri.

B) Bu kanunun birinci maddesinde gösterilen Maden Kanununun değiştirilen 2, 17, 18, 20, 25, 26, 27, 28, 29, 43, 44, 47, 48, 57, 74, 76, 78, 79, 82, 84, 85, 104, 105, 109, 110, 111, 115, 117, 119, 120, 121, 141, 144 ncü maddeleri ve ek 1, 2, 3, 4 ncü maddeler ile geçici 3, 5, 8 nci maddeleri,

MADDE 6. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 4. — Millet Meclisinin kabul ettiği 4 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Millet Meclisinin kabul ettiği 5 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Millet Meclisinin kabul ettiği 6 ncı madde aynen kabul edilmiştir.